

RUNOMME - OPETTAJAN OPAS

Anu Vastenius ja Skolbyrån

VÅRA DIKTER

Finska

RUNOMME - OPETTAJAN OPAS

"Runomme" on sarja filmatisoituja runoja. Runot on kirjoitettu Ruotsin vähemmistökielillä ja ne ovat muodoltaan ja rytmiltään vaihtelevia. Runofilmit ovat animaatioita ja dramatisointeja, mikä mahdollistaa visuaalisen tuen ja runojen syvemmän kokemisen, sekä lisää kirjoitetun sanan ymmärtämistä. Runoelokuvat toivottavasti herättävät uteliaisuutta ja luovuutta omassa luomisessa.

Tarkoitus ja kohderyhmä

Ohjelmien tarkoituksena on ottaa mukaan vähemmistökieliimme liittyvää runoutta ja työstää sitä. Runot ovat tapa ilmaista tunteita, mutta ne antavat myös mahdollisuuden kirjoittajalle saada äänensä kuuluviin. "Runomme" tarjoaa helpon sisäänkäsyn runojen lukemiseen ja vähemmistökieliin. Runon ja kielen yhteyden kautta ohjelma näyttää tietä sekä runouden että vähemmistökielten maailmaan. Ohjelmien avulla oppilaat voivat kohdata runoja ja kieltä pedagogisessa kehyksessä, joka helpottaa runojen lukemista ja niiden ymmärtämistä. Koska runot on kirjoitettu eri vähemmistökielillä, ne voivat toimia tienä eri kielten kulttuureihin ja siten lisätä niiden ymmärtämistä.

Kohderymänä ovat pääasiassa yläkoulun ja lukion opiskelijat.

Yhteys opetussuunnitelmaan

Aineen opetuksen tulee pyrkiä siihen, että opiskelijat kehittävät tietoa kielestä ja vähemmistön kulttuurin tuntemuksesta. Opetuksen kautta opiskelijat saavat mahdollisuuden kehittää monikielisyyttään, identiteettiään ja ymmärrystään ympäröivästä maailmasta.

Upphovsrätten till innehållet i den här lärarhandledningen tillkommer UR, om inte något annat särskilt anges. Lärarhandledningen får fritt kopieras, distribueras digitalt och visas i undervisningssammanhang. När lärarhandledningen eller delar av innehållet används på olika sätt ska den ideella upphovsrätten iakttas. Det här betyder att du som lärare i din undervisning bland annat får kopiera upp så många kopior du behöver av hela eller delar av lärarhandledningen och dela ut till elever, tillhandahålla den digitalt till eleverna i en elevportal eller liknande, eller visa i en Powerpointpresentation. Viktigt att tänka på när du använder lärarhandledningen, på olika sätt, är att det alltid ska gå att se vem eller vilka som har upphovsrätten. Om lärarhandledningen kopieras upp i sin helhet så framgår det redan, men om det är så att du väljer att bara använda någon del behöver du skriva i anslutning till det du använder vem eller vilka det är (UR och/eller annat namn, som framgår i lärarhandledningen).

Tietoja opetusohjeesta

Ohjaus auttaa syventämään työskentelyä eri vähemmistökielten runoudella.

Erilaisten tehtävien avulla sinä ja oppilaasi voitte käyttää runoja syventääksenne nykyisen kielen ymmärrystä. Opetus antaa myös ehdotuksia siitä, miten voit työskennellä runojen kanssa eri tavoilla.

Rakenne ja järjestely

Materiaali perustuu ennakkoymmärrykseen, työhön lukemisen aikana ja työskentelyyn runojen kanssa lukemisen jälkeen. Rakenne on sama kaikille runoille. Erityisesti yksittäisen runon parissa työskenteleminen on helpompaa, jos opettajana valitset etukäteen jotkin runon kohdat, jotta voit aloittaa valmistelemaan keskustelun oppilaiden kanssa.

Ennakkoymmärrys:

Työskentele yhdessä joidenkin runosta valittujen sanojen kanssa. Ota apua kysymyksistä.

Mitä sana tarkoittaa?

Miksi luulet tämän sanan olevan runossa?

Millainen tunne sinulle tulee, kun kuulet sanan?

Mitä synonyymejä löydät sanalle?

Runon lukemisen aikana:

Mukaan otettavat kysymykset, kun luet runoja, voivat olla:

Mitä tunteita ja ajatuksia teksti herättää?

Riveillä: Mistä tekstissä on kyse?

Rivien välissä: Miten tulkitset tekstiä? Onko tekstissä viestiä? Jos on, niin mikä?

Rivien takana: missä yhteydessä ja kuka runon on kirjoittanut? Miksi ajattelet niin?

Onko tekstissä toistuvia kuvioita? Anna esimerkkejä.

Mitä muita tekstejä, jotka muistuttavat sinua tästä runosta, olet lukenut aiemmin eri kielillä?

Runon lukemisen jälkeen:

Milloin runo kirjoitettiin? Käytä sisältöä, kieltä ja muotoa – voiko se auttaa sinua asettamaan runon aikalinjalle?

Mitkä sanat ja käsitteet ovat runossa keskeisiä? Mitä tapahtuu, jos korvaat nämä sanat? Kokeile korvata sanat vastakkaisilla sanoilla tai synonyymeillä - miten tekstin viesti ja tunnelma muuttuvat silloin?

Lukekaa runo ääneen toisillenne. Vaihdelkaa sävyä ja eläytymistä. Mitä runolle tapahtuu, kun luet sen vihaisena? Hermostuneena? Iloisesti? Murteella?

Leikkaa runojen sanat erilleen, anna oppilaiden sekoittaa ja luoda uusia runoja sanojen avulla.

Käännä runo ruotsiksi. Muista, että sinun ei tarvitse kääntää jokaista sanaa tarkasti – yritä vangita tunne ja viesti.

Mitä runo kertoo kielestä, jolla se on kirjoitettu, ja kulttuurista, jossa kieltä puhutaan? Mitä teemoja voit löytää, jotka liittyvät läheisesti kieleen?

Millainen musiikki olisi sopivaa, jos runo olisi musiikkiin? Etsi musiikkia, joka vahvistaa runon tunnetta ja sanomaa.

Kirjoita runo uudelleen niin, että se muuttaa tyyliä, mutta ei viestiä. Mitä muutat?

Miksi on tärkeää voida ilmaista itseään omalla kielellä?

Miksi on tärkeää, että vähemmistökielillä on runoutta?

Jakso 1 - Avara maa

Anders Markus Krunegård on tunnettu ruotsinsuomalainen laulaja ja lauluntekijä. Hän syntyi 6. huhtikuuta 1979 Norrköpingissä, missä hän kävi peruskoulun ja lukion. Hänen äitinsä on kotoisin Pellosta, Tornionjokilaaksosta. Krunegård on tehnyt musiikkia sekä yhteissä että sooloartistina, ja hän on voittanut useita palkintoja.

Jakso 2 - Minä saan

Robert Meriruoho on ruotsinsuomalainen runoilija, joka on syntynyt Tukholmassa 1989. Hän opiskeli Göteborgissa, ja muutti muutama vuosi sitten Suomeen, Turkuun. Meriruoho on voittanut palkintoja useissa runokilpailuissa sekä Ruotsissa, että Suomessa. Hän on julkaissut kaksi runokokoelmaa: ”Ajatuksia ennen auringonnousua”, ja ”Göteborgilainen viikonloppusatu”.

Jakso 3 - Menemme juhliin tänä iltana

Solja Krapu-Kallio on syntynyt Suomessa Konginkankaalla 1960 mutta asuu nykyisin Umeässä. Hän on ruotsinsuomalainen runoilija ja kirjailija. Krapu-Kallio on kirjoittanut lasten- ja nuortenkirjoja, ja voittanut Slangbellan-palkinnon 2002 lupaavimpana uutena lasten- ja nuortenkirjailijana.

